

ประสิทธิผลของการใช้หนังสือพิมพ์เป็นตัวการให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมือง
ศึกษากรณีเทศบาลนครเชียงใหม่

นายฉัตรกุล ชื่นสุวรรณกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-567-241-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012076

THE EFFECTIVENESS OF POLITICAL SOCIALIZATION
THROUGH NEWSPAPERS
A CASE STUDY OF CHIANGMAI MUNICIPALITY

Mr. Chatkul Chuensuvanakul

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirments
for the Degree of Master of Arts
Department of Government
Graduate School Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-567-241-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ประสิทธิผลของการใช้หนังสือพิมพ์เป็นตัวการให้ เกิดการ เรียนรู้

ทางการเมือง ศึกษากรณีเทศบาลนคร เชียงใหม่

โดย

นายฉัตรกุล ชื่นสุวรรณกุล

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ม่องแผ้ว

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรวิชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ จรรยา สุภาพ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจริตธนารักษ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ม่องแผ้ว)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ประสิทธิผลของการใช้หนังสือพิมพ์เป็นตัวการให้เกิดการเรียนรู้ ทางการเมือง ศึกษากรณีเทศบาลนครเชียงใหม่
ชื่อนิสิต	นายฉัตรกุล ชื่นสุวรรณกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ม่วงแก้ว
ภาควิชา	การปกครอง
ปีการศึกษา	2529

บทคัดย่อ

การศึกษาทดลองถึงประสิทธิผลของการใช้หนังสือพิมพ์เป็นตัวการทำให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมือง ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาโดยการให้การเรียนรู้ทางการเมืองเรื่องเทศบาล เนื่องจากเห็นว่า เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญยิ่งต่อการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่เท่าที่ผ่านมาเทศบาลยังประสบความสำเร็จน้อยเรื่อยมา สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งก็คือการที่ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ มีความรู้สึกและสภาพจิตใจที่ไม่ดีต่อเทศบาล ดังนั้นจึงน่าที่จะมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน เพื่อเป็นพลังผลักดันให้เทศบาลเป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นต่อไป

การศึกษาถึงประสิทธิผลของการใช้หนังสือพิมพ์เป็นตัวการให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมืองนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาประสิทธิผลของหนังสือพิมพ์ในแง่ของการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง ความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง และความไว้วางใจทางการเมือง โดยมีขั้นตอนในการศึกษาวิจัยคือ สืบรวจระดับพื้นภูมิความรู้และความรู้สึกทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง นำบทความที่สร้างขึ้น ซึ่งครอบคลุมเรื่องราวเกี่ยวกับเทศบาล และนำไปลงในหนังสือพิมพ์ "ไทยนิวส์" ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ หลังจากเสนอบทความครบหมดแล้ว จึงสำรวจระดับความรู้และความรู้สึกทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างเดิม ว่ามีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือไม่

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ เข้าร่วมศึกษาเพื่อดูว่าปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีผลต่อความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกทางการเมืองหรือไม่

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ ได้แก่ สมาชิกหนังสือพิมพ์ "ไทยนิวส์" ในแนวเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 211 คน

ผลของการศึกษาวิจัยนี้พบว่า สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ยังคงมีบทบาทสูง ในการให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่ประชาชน โดยพบว่า ในช่วงระยะเวลาของการวิจัย ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลสูงขึ้น แต่สำหรับความรู้สึกทางการเมือง ยังไม่สามารถที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลานี้ได้

ส่วนผลการวิจัยอื่น ๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ต่างก็มีระดับพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาล ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง และความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองค่อนข้างสูง และมีความรู้สึกไว้วางใจทางการเมืองในระดับสูง ซึ่งสิ่งที่ได้ชี้ให้เห็นว่าสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์เป็นแหล่งข่าวสารการเมืองที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของประชาชน

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพมีความสัมพันธ์ร่วมกันกับความรู้ความเข้าใจ เรื่องเทศบาล ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง ความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองแต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรู้สึกไว้วางใจทางการเมือง

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมแต่ละตัวกับความรู้และความรู้สึกทางการเมืองที่มีต่อเทศบาล พบว่า มีเพียงเพศและการศึกษาเท่านั้นที่มีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องเทศบาลต่างกัน โดยเพศชายมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าหญิง

และยิ่งประชาชนมีการศึกษาสูงขึ้น ก็จะทำให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเทศบาลมากขึ้นด้วย ในส่วนของความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง พบว่า มีเพียงอายุและเพศเท่านั้นที่ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกที่แตกต่างกัน โดยพวกที่มีอายุ 36 ปีลงไปมีความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองสูงกว่าพวกที่อายุเกิน 36 ปีขึ้นไป และเพศชายมีความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองสูงกว่าเพศหญิง สำหรับความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง พบว่า เพศและการศึกษามีอิทธิพลในการกำหนดความแตกต่างในหน้าที่พลเมือง โดยเพศชายมีความรู้สึกที่สูงกว่าเพศหญิง และผู้ที่มีการศึกษาสูงมีความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาปานกลางและต่ำ ส่วนความรู้สึกไว้วางใจทางการเมือง ไม่ว่าจะ เป็นชายหรือหญิง เป็นคนวัยหนุ่มสาว วัยกลางคน หรือผู้สูงอายุ มีการศึกษาสูงหรือต่ำ ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย รับราชการ หรือกำลังศึกษาอยู่ ก็ไม่มีความแตกต่างกันในความรู้สึกไว้วางใจทางการเมือง

ประเด็นต่อไป พบว่า ประชาชนที่รับข่าวสารเกี่ยวกับเทศบาล จากสื่อมวลชน จะมึระดับพื้นฐานความรู้สูงกว่าผู้ที่รับข่าวสารจากสื่อระหว่างบุคคล ส่วนในด้านความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง ความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง และความรู้สึกไว้วางใจทางการเมือง ไม่มีความแตกต่างกัน

ประเด็นสุดท้าย พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากบทความเรื่อง "เทศบาลที่ข้าพเจ้ารู้จัก" มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องเทศบาล โดยผู้ที่มีความดีในการเปิดรับข่าวสารจากบทความมากจะมีความรู้มากขึ้นด้วย แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้สึกทางการเมือง ไม่ว่าจะมีการอ่านบทความมากน้อยต่างกัน ก็ไม่ได้ทำให้มีความรู้สึกทางการเมืองแตกต่างกัน.

Thesis Title The Effectiveness of Political Socialization
 through Newspapers: A Case Study of Chiangmai
 Municipality

Name Mr. Chatkul Chuensuvanakul

Thesis Advisor Associate Professor Pornsak Phongphaew, Ph.D.

Department Government

Academic Year 1986

ABSTRACT

In studying the effectiveness of political socialization through newspapers, the study is aimed at finding out the patterns of development in cognition of political efficacy, sense of citizen duty as well as political trust. The procedure is first to evaluate the basic knowledge and political affection of a sampling by serializing constructive article involving municipality in a local newspaper in Chiangmai, the "Thai News". After displaying all series of the articles, the researcher then proceeds to evaluate whether there is any critical changes in political attitude.

Furthermore, the researcher incorporates the factor of socio-economic status in the research, such as sex, age, education and occupation, in order to determine the effect of these variables. The sampling in this case is the subscriber of "Thai News" in the municipality of Muang Chiangmai, a total of 211 subjects in all.

The result has been established that the newspaper as a media still plays an important role in providing political knowledge to the people. It is found that in the span of the research the selected subject increases their knowledge and understanding of the municipality but such immediate responses is unable to establish the change in political attitude. It is also found that the sampling who subscribe to "Thai News", have higher cognition of the municipality, also higher level of political efficacy and sense of citizen duty. They also have political trust. This points out the fact that media in the form of newsprint is an important source of political information. It thus improves the political knowledge of the populace.

When consider the relation between the socio-economic factor with the political understanding and knowledge that the populace have toward the municipality. It is found that only sex and education are the variation toward the understanding of municipality. The male populace have higher understanding than the female and higher education standard also reflect higher understanding. In the case of the awareness in their political efficacy, we have found that only age and sex are the varying factors. The age group lower than 36 and the male have higher awareness than the higher age group and the female. Sex indicates the difference in sense of citizen duty. Male have a higher awareness toward citizen duty. The same applies to persons with higher education in contrast to lower. In the case of political trust, no different can be established irrespective of either sex, education or occupation.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ก็ด้วยความเมตตาและความร่วมมือสนับสนุนจากบุคคลต่าง ๆ หลายท่านด้วยกัน ผู้วิจัยจึงขอบันทึกไว้ ณ ที่นี้

รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้จุดเทียนแห่งปัญญาและชี้ทางเดินให้แก่ผู้วิจัย จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ศาสตราจารย์ จรรยา สุภาพ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดอันสำคัญ ๆ ที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการวิจัยนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตอนารักษ์ กรรมการวิทยานิพนธ์ และหัวหน้าภาควิชาการปกครอง ที่ได้กรุณาติติง และให้คำแนะนำเพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ โสธนะเสถียร ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคทางสถิติให้กับผู้วิจัย

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของคุณบรรจบ ลิมจรรยา ผู้เล็งเห็นความสำคัญของวิชาการและให้โอกาสแก่ผู้วิจัย พร้อมทั้งให้ความสะดวกตลอดระยะเวลาที่ทำงานสนามคุณวรารกร ต้นครานนท์ นายกเทศมนตรี รวมทั้งคณะเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล คำแนะนำ และความเป็นกันเองในระหว่างเก็บข้อมูล คุณวันชัย บุญสุรัตน์ ปลัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้ที่ได้ให้ทั้งข้อคิด ข้อมูล และคำปรึกษาอันที่พี่น้อง คุณทิว วิชัย-ชิตตะ ผู้อาวุโสที่เป็นกันเอง และให้โอกาสกับผู้วิจัยเสมอ และที่สำคัญคือ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย หน่วยราชการต้นสังกัด ที่ได้เล็งเห็นคุณค่าของการพัฒนาบุคลากรและให้โอกาสแก่ผู้วิจัยในการศึกษาเพิ่มเติม

ผู้วิจัยรู้สึกสำนึกในบุญคุณอันใหญ่หลวงของคุณพ่อ คุณสุทัศน์ ขึ้นสุวรรณกุล ที่ได้เคียงบ่าเคียงไหล่ เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเป็นคนที่ใฝ่การศึกษาแต่เยาว์วัย คุณชูฤทธิ์ ขึ้นสุวรรณกุล และ ท.พ.ฉัตรพงศ์ ขึ้นสุวรรณกุล พี่ชายทั้งสองที่ได้ให้กำลังใจและทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้าย ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ คุณเพาวีภา ภมรสติศย์ ผู้ช่วยรวบรวม เรียบเรียง
บรรณานุกรม คุณนิกร สุระประจิด คุณบุรี เจียรระสุหัตตรา ที่เป็นธุระการจัดพิมพ์ พี่ ๆ
เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่ได้ช่วยให้งานสำเร็จ

ความดีอันเกิดจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นกตัญญูแก่คุณแม่ คุณเพ็ญจันทร์
ชื่นสุวรรณกุล แม่พระผู้ล่วงลับไปแล้ว หากมีสิ่งใดที่ผิดพลาดในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขออภัย
ด้วยความยินดียิ่ง

ผู้วิจัย

นายฉัตรกุล ชื่นสุวรรณกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ	
สภาพของปัญหาและความสำคัญของการศึกษา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
สมมุติฐานของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	13
คำจำกัดความในการวิจัย.....	14
การจัดลำดับเรื่องของวิทยานิพนธ์.....	16
บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง.....	18
การเรียนรู้ทางการเมือง : นิยามความหมาย.....	19
จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ทางการเมือง.....	20
ขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง.....	21
แบบแผนของการเรียนรู้ทางการเมือง.....	24
ความรู้ความเข้าใจต่อเหตุการณ์เมือง.....	25
ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง.....	26
ความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง.....	28
ความไว้วางใจทางการเมือง.....	29
ตัวการในกระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง.....	31
ช่องทางการสื่อสารทางการเมือง.....	34

สื่อมวลชนกับการให้การเรียนรู้ทางการเมือง.....	36
หนังสือพิมพ์: นิยามความหมาย.....	37
วัตถุประสงค์และหน้าที่.....	39
คุณลักษณะ.....	39
บทบาทโดยทั่วไป.....	41
หนังสือพิมพ์กับการให้การเรียนรู้ทางการเมือง.....	42
การปกครองท้องถิ่น: นิยามความหมาย.....	46
หลักการของการปกครองท้องถิ่น.....	50
วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น.....	54
ความจำเป็นของการปกครองท้องถิ่น.....	56
การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล: นิยามความหมาย.....	58
องค์ประกอบสำคัญของเทศบาล.....	59
ประโยชน์ของเทศบาล.....	61
เทศบาลของไทย: ประวัติความเป็นมา.....	62
สภาพภาพของเทศบาล.....	66
อำนาจหน้าที่ของเทศบาล.....	66
สภาเทศบาล: อำนาจหน้าที่.....	70
คณะเทศมนตรี: อำนาจหน้าที่.....	79
ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	82
บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	85
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	87
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	95
การออกแบบวิจัย.....	95
การเลือกตัวอย่างในการวิจัย.....	97
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	97
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	98

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	99
การปฏิบัติการทดลอง.....	100
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	101
เกณฑ์การตัดสินระดับความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกทางการเมือง...	103
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	106
บทบาทของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม.....	108
ผลของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม.....	113
บทบาทของการสื่อสาร.....	137
ประสิทธิผลของหนังสือพิมพ์.....	139
สรุป.....	149
บทที่ 5 สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	151
บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์.....	153
ข้อเสนอแนะ.....	165
บรรณานุกรม.....	167
ภาคผนวก.....	176
ก. การวิเคราะห์แบบทดสอบ.....	177
ข. การวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ.....	185
ค. การวิเคราะห์แบบสอบถาม.....	188
ง. การวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	195
จ. บทความเรื่อง "เทศบาลที่ข้าพเจ้ารู้จัก".....	198
ฉ. แบบทดสอบและแบบสอบถาม.....	257
เกี่ยวกับผู้วิจัย.....	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	ตัวแปรและการนิยามตัวแปร..... 96
3.2	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม..... 102
4.1	ระดับความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกทางการเมือง..... 119
4.2	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อหนังสือพิมพ์ในการให้ความรู้เกี่ยวกับ กิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามระดับความมาก-น้อย..... 120
4.3	จำนวนและร้อยละของผู้ที่เคยได้ยินคำว่า การปกครองท้องถิ่น..... 120
4.4	ความสัมพันธ์ของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลกับตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ จำแนกตามผลผลิตของเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ..... 121
4.5	การแจกแจงพหุของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาล จำแนกตาม ตัวแปร เพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ..... 122
4.6	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ..... 124
4.7	ความสัมพันธ์ของระดับความรู้สึที่มีประสิทธิภาพทางการเมืองกับตัวแปร เพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ จำแนกตามผลผลิตของเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ..... 125
4.8	การแจกแจงพหุของความรู้สึที่มีประสิทธิภาพทางการเมือง จำแนกตาม ตัวแปรเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ..... 126
4.9	ความรู้สึที่มีประสิทธิภาพทางการเมือง จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ..... 128
4.10	ความสัมพันธ์ของระดับความรู้สึในหน้าที่พลเมืองกับตัวแปรเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ จำแนกตามผลผลิตของเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ..... 129
4.11	การแจกแจงพหุของความรู้สึในหน้าที่พลเมือง จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ..... 130

4.12	ความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ...	132
4.13	ความสัมพันธ์ของระดับความรู้สึกไว้วางใจทางการเมืองกับตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ จำแนกตามผลผลิตของเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ.....	133
4.14	การแจกแจงเหตุของความรู้สึกไว้วางใจทางการเมือง จำแนกตาม ตัวแปร เพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ.....	134
4.15	ความรู้สึกไว้วางใจทางการเมือง จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ.....	136
4.16	ความแตกต่างของช่วงทางการสื่อสารทางการเมือง จำแนกตาม ความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกทางการเมือง.....	143
4.17	ความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกทางการเมือง จำแนกตาม ความถี่ในการรับข่าวสารจากบทความเรื่อง "เทศบาลที่ข้าพเจ้า รู้จัก"	144
4.18	เปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร จากบทความเรื่อง "เทศบาลที่ข้าพเจ้ารู้จัก" กับความรู้ความ เข้าใจและความรู้สึกทางการเมืองเมื่อควบคุมโดยความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทความ.....	146
4.19	ความแตกต่างของการวัดครั้งแรกและการวัดครั้งหลัง จำแนกตาม ความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกทางการเมือง.....	146
5.1	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	160
ก-1	ค่าอำนาจจำแนกและความยากง่ายของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	178
ก-2	ค่าอำนาจจำแนกและความยากง่ายของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของเทศบาล.....	179
ก-3	ค่าอำนาจจำแนกและความยากง่ายของแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาท อำนาจหน้าที่ของคณะเทศมนตรี.....	181

ก-4	ค่าอำนาจจำแนกและความยากง่ายของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของสถานภาพ.....	182
ก-5	ค่าอำนาจจำแนกและความยากง่ายของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	183
ข-1	คะแนนของแบบทดสอบในแต่ละชุด.....	186
ค-1	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความรู้สึที่มีประสิทธิภาพทางการเมือง.....	189
ค-2	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความรู้สึในหน้าที่พลเมือง.....	191
ค-3	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความรู้สึที่ไว้วางใจทางการเมือง.....	193
ง-1	คะแนนของแบบสอบถามในแต่ละชุด.....	195